

2011 - Herta Müller i Wiesław Myśliwski

Herta Müller

urodziła się w 1953 roku w niemieckiej rodzinie w Banacie w Rumunii. Dzieciństwo i młodość spędziła w komunistycznej Rumunii, studiowała germanistykę i romanistykę. Po studiach pracowała jako tłumaczka i nauczycielka. Jeszcze w Rumunii w roku 1982 wydała okrojona przez cenzurę powieść "Niziny" (1982). Prześladowana przez władze za odmowę współpracy z Securitate, wyemigrowała do Niemiec Zachodnich w 1987 roku.

Głównym tematem prozy Müller pozostaje doświadczenie dyktatury, przeżywane przez zwykłych ludzi. Strach i osamotnienie życia pod dyktaturą oraz poczucie obcości i trud zagojenia ran człowieka naznaczonego tymi przeżyciami pojawiają się jako stałe motywy jej książek. Postaci jej powieści stawiają pytania o prawdę i fałsz, o siłę zbrodni i chęć życia, o możliwość miłości i przyjaźni w permanentnie niewiarygodnej rzeczywistości ludzi odrzuconych przez system, państwo, czy niezrozumiały świat. Nie przypadkiem więc w uzasadnieniu Akademii Szwedzkiej o przyznaniu jej Nagrody Nobla możemy przeczytać, że niemiecka pisarka z "poetyckim wyczuciem i bezpośredniością prozy opisuje losy wywłaszczonych".

W Polsce proza Müller dostrzeżona została stosunkowo wcześnie, jeszcze przed jej światową karierą. Jej książki ukazują się od kilku lat nakładem wydawnictwa Czarne:

- Sercątko, przeł. Alicja Buras (2003)
- Dziś wolałabym siebie nie spotkać, przeł. Katarzyna Leszczyńska (2004)
- Lis już wtedy był myśliwym, przeł. Alicja Rosenau (2005)
- Król kłania się i zabija, przeł. Katarzyna Leszczyńska (2005)
- Niziny, przeł. Katarzyna Leszczyńska (2006)
- Człowiek jest tylko bażantem na tym świecie, przeł. Katarzyna Leszczyńska (2006)
- Głód i jedwab, przeł. Katarzyna Leszczyńska (2008)
- Huśtawka oddechu, przeł. Katarzyna Leszczyńska (2010)
- Strażnik bierze swój grzebień: o odchodzeniu i odcięciu, przeł. Artur Kożuch (2010) ["Korporacja Ha!art"]

Zestawienie nagród za jej twórczość w ciągu 30 lat obejmuje ponad 30 nagród i wyróżnień, w tym

m.in. tak prestiżowe (oprócz Nagrody Nobla w roku 2009), jak: Nagroda im. Heinricha von Kleista (1994), Europejska Nagroda Literacka "Prix Aristeion" (1995), Nagroda im. Josepha Breitbacha (2003), Nagroda Fundacji im. Konrada Adenauera w dziedzinie literatury (2004), Nagroda im. Hoffmanna von Fallersleben (2010).

Hertę Müller gościliśmy już w Toruniu, gdy w roku 2005 była laudatorską nagrody im. Samuela Bogumiła Lindego dla swego wybitnego kolegi Hansa Joachima Schädlicha.

Wiesław Myśliwski

(ur. 25 marca 1932 r. w Dwikozach) to polski pisarz, kreujący wizję chłopskiego losu i tradycyjnej wspólnoty wiejskiej w perspektywie uniwersalnych prawd o świecie i człowieku. Dwukrotny laureat nagrody literackiej Nike.

Po wojnie Wiesław Myśliwski uczęszczał do gimnazjum i liceum ogólnokształcącego w Sandomierzu, maturę zdał w 1951 r. Studiował filologię polską na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W latach 1955-1976 pracował w Ludowej Spółdzielni Wydawniczej w Warszawie jako asystent redaktora, redaktor, kierownik redakcji literatury współczesnej, zastępca redaktora naczelnego. W latach 1975-1999 był redaktorem naczelnym kwartalnika "Regiony", w latach 1993-1999 dwutygodnika kulturalnego "Sycyna". Obecnie mieszka w Warszawie.

Ekranizacji i realizacji teatralnych jego utworów podejmowali się m.in. Ryszard Ber, Wojciech Marczewski, Kazimierz Dejmek, Izabella Cywińska. Jego najważniejsze książki to "Nagi sad", "Pałac", "Kamień na kamieniu", "Widnokrąg" (Nagroda Nike), "Traktat o łuskaniu fasoli" (Nagroda Nike, Nagroda Literacka Gdynia, nagroda TV Kultura, nagroda miesięcznika "Odra").